

темпи суспільного розвитку на рівні тих, що були до катастрофи. Історично доведено, що даний регіон здатен відновитись після масштабних руйнувань. У перші роки після закінчення Другої світової війни Європа особливо відчула її руйнівні наслідки. Це був час занепаду економіки і політичної нестабільності. У такій ситуації, 5 червня 1947 р. Джордж Маршалл, державний секретар США, виступив на церемонії вручення дипломів у Гарвардському університеті, де виклав програму фінансово-ресурсної допомоги на 13,3 мільярда доларів (125 мільярдів в цінах 2013 року), яка пізніше була названа Планом Маршалла [3, с. 47].

Проте, в разі настання масштабних катаклізмів, не існуватиме можливості такої допомоги, оскільки кожна держава намагатиметься відновити та забезпечити власний народ, а після стабілізації внутрішньо-економічної ситуації, відновиться міжнародна взаємодія.

Список використаних джерел

1. Гай-Нижник П.П. Фінансова політика уряду Української Держави Гетьмана Павла Скоропадського (29 квітня – 14 грудня 1918 р.). Монографія. – К., 2004. – 430 с.
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України: від 16 липня 1999 року Офіц. вид. Відомості Верховної Ради України. №996-XIV р. Ст. 13.
3. Пошедін О. План Маршалла як передумова євроатлантичної інтеграції // НАУКОВІ ЗАПИСКИ. Т. 104. Історичні науки С. 47-51.

Берук О.²

ФІНАНSOVA ГЛОБАЛІЗАЦІЯ: ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ

Існує величезна кількість визначень фінансової глобалізації, і кожне з них демонструє різні аспекти цього явища. Однак якщо охарактеризувати цей сучасний феномен з точки зору основного вектору тенденцій розвитку світової фінансової системи, то можна сформулювати наступне визначення. Фінансова глобалізація – це вільний та ефективний рух капіталів між країнами та регіонами, функціонування глобального ринку, формування системи наднаціонального регулювання міжнародних фінансів, реалізація глобальних фінансових стратегій багатонаціональних підприємств та транснаціональних банків [1].

На сучасному етапі розвитку національних фінансових ринків, глобалізація розглядається як процес тотального спрощення руху капіталів, а також усунення бар'єрів на шляху зближення внутрішнього та міжнародного ринків. Фінансова глобалізація є основною причиною поглиблення спеціалізації різних країн, що призводить до збільшення масштабів виробництва та зниження загальної вартості товарів та послуг. Через цей процес все більше прослідковується стрімке розширення діяльності багатонаціональних підприємств і транснаціональних банків, що характеризує світову фінансову систему як саморегулюючу структуру, майже повністю не підвладну контролю з боку урядів національних держав [2].

Всім добре відомі такі позитивні наслідки глобалізації, як багатофункціональність національних та світового фінансових ринків, спрощення процесу здійснення різного виду фінансових процедур, а також залучення капіталу високорозвинених країн до держав із нижчим рівнем розвитку, проте з високим потенціалом. Однак, на перший погляд, такий позитивний процес несе також і низку викликів як і для економік країн із різним рівнем розвитку, так і для світового господарства в цілому [3]. Саме тому в розрізі характеристики впливу фінансової глобалізації на фінансовий та кредитний ринок країн, що розвиваються (включаючи країни з перехідною економікою), цей феномен розглядається як один із основних чинників нестабільності, що призводить до низки загроз та ризиків, з якими стикаються національні економіки. Ці виклики спричинені рядом факторів, які можна віднести до списку негативних наслідків фінансової глобалізації [4].

1. Через нерівномірний розподіл результатів фінансової глобалізації між різними країнами світу (мова йде саме про різний рівень розвитку національних економік) нестабільність на міжнародній арені поглиблюється, і виникає небезпека розгортання конфліктів як національного, так і регіонального та навіть світового масштабу.

2. Деякі економісти почали виокремлювати такий термін, як «боргова кабала» для опису становища країн, що розвиваються, в умовах фінансової глобалізації [5]. Цей вираз характеризує явище надмірного кредитування таких країн саме розвинутими економіками та міжнародними фінансовими структурами у зв'язку з полегшенням процедури і збільшенням рівня доступності

² Студентка 2-го курсу спеціальності «Міжнародні економічні відносини», Інститут міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Науковий керівник: Дзюба П. В., д.е.н., доцент кафедри міжнародних фінансів.

міжнародного кредитування. Несплата за кредитами мало розвинутих країн щорічно зростає, що, в свою чергу, і призводить до їхнього занурення в «боргову кабалу», тобто залежність від розвинених економік індустріальних держав [2].

3.Через надмірну взаємозалежність національних фінансових систем, ризик розгортання регіональних та навіть світової криз розглядається як цілком реальний прояв сучасного явища фінансової глобалізації. Це означає, що будь-яка національна криза може мати глобальний характер через значний ступінь вразливості національних та світової фінансових систем [6].

4.Фінансова глобалізація є основною причиною зростання відсотку спекулятивних коштів в загальному обсязі іноземного інвестування, а також являється головним чинником розширення економічної діяльності (особливо бізнес-сфера) в межах офшорних зон.

Враховуючи наведені позиції, можна стверджувати, що на сучасному етапі розвитку світового господарства, фінансова глобалізація проявляється в багатьох як і позитивних, так і негативних аспектах. Незважаючи на значну кількість переваг цього явища, наразі все більше прослідковуються негативні наслідки процесу фінансової глобалізації що, в свою чергу, призводять до нестабільності національних та навіть світової фінансових систем. Економіки держав стають все більш уразливими до коливань на регіональному та міжнародному рівнях, що є основною причиною розбалансування глобального фінансового ринку [7].

Загалом, для того, щоб чітко сформулювати думку щодо ставлення до процесів фінансової глобалізації і її проявів не лише на національному чи регіональному рівнях, а й у глобальному аспекті, слід детально проаналізувати як і позитивні, так і негативні сторони цього феномену. Тільки тоді можна об'єктивно розглядати масштаби цього процесу як ступінь прояву поєднання взаємозалежних економічних та фінансових переваг (у вигляді спрощення здійснення усіх фінансових процесів) і недоліків (включаючи всі вище згадані).

Список використаних джерел

1. Ксенія Гладчук / Глобалізація на світових фінансових ринках та її наслідки / Ринок цінних паперів України. 2011. - №3-4. – С. 14 – 20
- 2.Рогач Олександр. Глобальне фінансове середовище / Основи міжнародних фінансів: підручник / за ред. О. І. Рогача; 2-е вид., доп. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2014. с/7-17
3. Рогач Олександр. Глобалізація виробництва та капіталу / Світова економіка: Підручник. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2018. с. 221-237.
- 4.The new dynamics of financial globalization // McKinsey Global Institute – August 2017 | Report; URL: <https://www.mckinsey.com/industries/financial-services/our-insights/the-new-dynamics-of-financial-globalization>
- 5.Кругликова Е.В. ФИНАНСОВАЯ ГЛОБАЛИЗАЦИЯ: СОДЕРЖАНИЕ И ПРОБЛЕМЫ // Современные проблемы науки и образования. – 2014. – № 4.; URL: <http://www.science-education.ru/ru/article/view?id=13959>
- 6.Financial Globalization and its Impact on Human Development: A Comparative Analysis of India, Singapore and Japan (2018). Espacios, 39 (14), 20-23; URL: <https://www.revistaespacios.com/a18v39n14/a18v39n14p20.pdf>
7. Rogach O., Dziuba P. Exchange rate risks of international portfolio investments: comparative analysis of Ukrainian and other frontier marketsJournal Transition Studies Review 24 (1), 31-45

Біцай М.³

ПОРІВНЯННЯ СВІТОВИХ КРИЗ 2008 ТА 2020 РОКІВ

Приближення поточної кризи було передбачене багатьма науковцями та економістами ще декілька років тому. У серпні 2018 року генеральний директор Банку міжнародних розрахунків Агустін Карстенс заявив, що тенденції в міжнародній економіці можуть призвести до «ідеального шторму». На його думку, протекціонізм, економічний націоналізм та торгові війни – наслідки зростання загроз у міжнародній економіці. Крім того, аналітики Bank of America Corp. у липні 2018 року повідомляли, що поточна динаміка на міжнародному фондовому ринку схожа на ту, що мала місце перед світовою кризою 1997-1998 рр. – стійкий ріст в США, згладжування кривої доходності облігацій, скорочення ринків країн, що розвиваються.

Проте, все-таки більшість економістів схиляються до думки, що криза 2020 р. може бути подібною на кризу 2008 р., а то й ще гіршою. За словами економіста Джессі Коломбо, який

³ Студентка 3-го курсу спеціальності «Міжнародні економічні відносини», Інститут міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Науковий керівник: Матей В.В., к.е.н., асистент кафедри міжнародних фінансів.